

**CẤU TRÚC ĐỀ THI TUYỂN SINH
VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2025-2026**

Môn: Ngữ văn - Thời gian: 120 phút

*(Kèm theo Công văn số /SGD&ĐT-QLCL ngày /02/2024
của Sở Giáo dục và Đào tạo Phú Thọ)*

I. PHẦN ĐỌC HIỂU: (4,0 điểm)

- Đánh giá năng lực đọc hiểu văn bản của học sinh. Ngữ liệu là văn bản nằm ngoài sách giáo khoa đang sử dụng của cấp học, thuộc một trong ba loại sau:

- + Văn bản nghị luận.
- + Văn bản thông tin.
- + Văn bản nghệ thuật.

- Phần Đọc - hiểu gồm 4 câu hỏi với các mức độ: nhận biết, thông hiểu, vận dụng.

* Nhận biết: gồm 02 câu

- + Nhận diện thể loại, đặc điểm thể loại, kiểu văn bản.
- + Nhận biết được các từ ngữ, hình ảnh, chi tiết...trong văn bản.
- + Chỉ ra biện pháp tu từ trong văn bản.
- + Nhận biết một số biện pháp liên kết câu trong đoạn văn và văn bản
- + Nhận biết câu đơn, câu ghép và câu đặc biệt, câu rút gọn.
- + Nhận biết một số hình thức biến đổi cấu trúc câu; mở rộng cấu trúc câu
- + Nhận biết các đoạn văn diễn dịch, quy nạp, song song, phối hợp.
- + Xác định được cách dẫn trực tiếp và cách dẫn gián tiếp.
- + Xác định được nghĩa mới của từ ngữ và từ ngữ mới.

* Thông hiểu: gồm 01 câu

- + Nêu được đề tài, chủ đề, luận đề, luận điểm trong văn bản.
- + Giải thích nội dung/ý nghĩa của từ ngữ, hình ảnh, chi tiết,... trong văn bản.
- + Hiểu được tình cảm, cảm xúc của người viết thể hiện qua ngôn ngữ văn bản.
- + Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ.
- + Hiểu đặc điểm, tác dụng của câu đơn, câu ghép và câu đặc biệt, câu rút gọn.
- + Hiểu nghĩa tường minh và nghĩa hàm ẩn của câu.

* Vận dụng: gồm 01 câu

- + Bàn tỏ quan điểm cá nhân về một ý kiến/vấn đề trong văn bản.
- + Trình bày được bài học về cách nghĩ, cách ứng xử, thông điệp được gợi ra từ văn bản.
- + Liên hệ, vận dụng những điều đã học được từ văn bản để giải quyết một vấn đề trong cuộc sống.

II. PHẦN VIẾT: (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Kiểm tra, đánh giá năng lực của học sinh thông qua yêu cầu viết đoạn văn nghị luận xã hội có dung lượng khoảng 200 chữ, trình bày ý kiến về một vấn đề đời sống.

Câu 2 (4,0 điểm)

Đánh giá năng lực của học sinh thông qua yêu cầu viết bài văn nghị luận văn học: Phân tích một tác phẩm (đoạn trích) truyện, thơ.

+ Truyện: Truyện ngắn;

+ Thơ: Thơ 4,5,8 chữ, Thơ tự do, thơ lục bát.

* Yêu cầu chung về ngữ liệu:

- Phạm vi ngữ liệu: Ngữ liệu viết bài văn nghị luận văn học là tác phẩm (đoạn trích) nằm ngoài chương trình sách giáo khoa đang sử dụng của cấp học, có đề tài gần gũi, quen thuộc, có tính giáo dục, phù hợp với đặc điểm tâm lí, lứa tuổi của học sinh THCS.

- Dung lượng của ngữ liệu: Tổng độ dài của các ngữ liệu sử dụng trong phần Đọc hiểu và phần Viết không quá 1300 chữ.

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
PHÚ THỌ

ĐỀ THAM KHẢO

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2025 - 2026

Môn: NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút (không kể thời gian giao đề)
(Đề tham khảo có 02 trang)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Thường thường, người ta đi xa bao nhiêu lâu thì mới cảm thấy nhớ nhà?

Tôi đã không ít lần tự hỏi mình điều đó, mặc dù cũng như bạn, tôi biết rằng câu trả lời đơn giản là “tùy cảnh tùy người”...

Tôi biết rằng một khi ta đã cảm thấy nhớ nhà, lòng ta sẽ khác. Chắc chắn như vậy, lòng ta sẽ khác. Khi chúng ta nhận ra mình nhớ là khi ta nhận ra mình đang yêu. Yêu thương một người, một gia đình, một xóm thôn, một thành phố hay một đất nước...Đó chính là lý do mỗi chúng ta đều cần trải qua cảm giác nhớ nhà. Và để có cảm giác đó chúng ta phải ra đi. Bạn có thể dễ dàng trở về, cũng khó có thể quay trở lại. Bạn có thể tìm lại những cảm xúc cũ xưa sau rất nhiều năm tháng, cũng có thể không. Khả năng thứ hai có thể xảy ra hơn. Nhưng hãy bình tâm, bởi Helen Keller nói đúng rằng: “Những điều tốt nhất và đẹp nhất trong thế gian này thì không thể nhìn thấy hay chạm đến được - chúng phải cảm nhận bằng trái tim”.

Nếu như bạn nhớ nhà, hãy nhận ra rằng đó chính là yêu thương, và hãy để nó là yêu thương, chứ không phải luyến tiếc, tủi hờn hay oán giận. Bạn biết chẵng, nỗi nhớ nhà sẽ khiến bạn nhận ra rằng chúng ta luôn có thể yêu thương từ một nơi rất xa. Và tình yêu thương, cho dù là yêu thương một ảo ảnh của hạnh phúc, thì vẫn luôn là một khởi đầu đẹp đẽ...

Một ngày nào đó, bạn sẽ đi xa. Và tôi mong rằng tất cả những người trẻ đều sẽ có dịp đi xa. Lên thành phố học đại học. Lập nghiệp ở tỉnh khác. Ra nước ngoài du học, định cư. Hay thường xuyên nhất, đi du lịch.

Khi ấy, thêm một lần nữa, hãy trả lời giùm tôi câu hỏi: “Mất bao lâu để bạn cảm thấy nhớ nhà?”.

(Trích *Nếu biết trăm năm là hữu hạn*, Phạm Lữ Ân, NXB Thế giới, 2023, tr.28-33)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4:

Câu 1. Theo văn bản, lý do mỗi chúng ta đều cần trải qua cảm giác nhớ nhà là gì?

Câu 2. Chỉ ra các câu rút gọn trong đoạn văn sau: *Một ngày nào đó, bạn sẽ đi xa. Và tôi mong rằng tất cả những người trẻ đều sẽ có dịp đi xa. Lên thành phố học đại học. Lập nghiệp ở tỉnh khác. Ra nước ngoài du học, định cư. Hay thường xuyên nhất, đi du lịch.*

Câu 3. Em hiểu như thế nào về câu nói của Helen Keller được tác giả trích dẫn trong văn bản: *Những điều tốt nhất và đẹp nhất trong thế gian này thì không thể nhìn thấy hay chạm đến được - chúng phải cảm nhận bằng trái tim?*

Câu 4. Thông điệp nào trong văn bản có ý nghĩa nhất với em? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, em hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) để trả lời câu hỏi: *Nếu phải xa nhà em sẽ làm gì để có thể luôn yêu thương từ một nơi rất xa?*

Câu 2 (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận phân tích đoạn thơ sau:

*Con đi xa, nhớ hương vị tuổi thơ
Mùi cơm cháy, con vẫn ăn ngày trước
Đôi chân con đi khắp miền Tổ quốc
Chẳng nơi nào... có vị cơm năm xưa...*

*Cơm cháy quê nghèo...có nắng, có mưa
Có lời mẹ ru, ngọt ngào cay đắng
Có những hi sinh, nhớ thương thâm lặng
Con yêu nước mình... từ những câu ca...*

*Cơm cháy quê nghèo... mặn mồ hôi cha
Có vị thơm rơm, cánh đồng mùa gặt
Muối mặn gừng cay, có hè nắng gắt
Có ánh trăng vàng...chị míc bên sông...*

(Trích *Mùi cơm cháy*, Vũ Tuấn, *Khúc ru quê*,
NXB Hội nhà văn, 2022, tr.130-131)

* Chú thích:

- Tác giả: Vũ Tuấn quê ở Thanh Ba - Phú Thọ. Vốn là một giáo viên dạy Toán, nhưng anh thích thơ từ nhỏ. Tác giả thường viết về quê hương với những hương vị ngọt ngào, thể hiện sự gắn bó sâu đậm, tha thiết.

-----**Hết**-----